

Nr. 10 | Oktober 2010 |

32ste jaargang

verschijnt niet in augustus

P 408.654

H(h)ervormingsdag ?

*Verenigde Protestantse
Kerk in België*
vpkb.be

Inhoud

Schriftwerk - Woord van de voorzitter

De vis en het net horen bij elkaar	blz. 3
Sola Scriptura	blz. 3

In het vizier : H(h)ervormingsdag ?

Waarom zouden we "hervormingsdag" vieren ?	blz. 4
Hervorming in Brussel	blz. 5
Ecclesia semper reformanda	blz. 6
Protestant zegt u ?	blz. 7
De wereld van Lucas Cranach	blz. 8

In het vizier : Als ik bid... (8)

Joie de vivre	blz. 12
---------------	---------

Uit de synodale raad

Graag uw aandacht voor...	blz. 9
---------------------------	--------

Uit de coördinaties

Jodendom-Christendom	blz. 10
Kerk en Wereld / KAP	blz. 11

Faculteit

Opening Academisch jaar	blz. 15
Gastcollege Paul van Schalkwijk	blz. 15

Aankondiging

Nieuw jaarboek UFGP Brussel	blz. 16
25 jaar International Prison Chaplains' Association (verslag)	blz. 16
Vlaamse Diakonale Dag	blz. 18
Over de taalgrens heen	blz. 18
Synodevergadering	blz. 19
Oikocredit België 25 jaar	blz. 22
Toerustingsdag kerkvisitatie	blz. 23

Missionair proces

VPKB-gemeenten 2010-2011	blz. 17
--------------------------	---------

Van hier en daar

Denkend aan Solferino	blz. 20
-----------------------	---------

Glas in lood

blz. 23

Protestantse Omroep

blz. 24

Uit de redactie

H(h)ervormingsdag?

De rooms-katholieke kerk verkeert in een diepe crisis, misschien wel vergelijkbaar met die aan het begin van de 16de eeuw. Haar geloofwaardigheid staat op het spel, toch vrij belangrijk voor een instituut dat spreekt over 'geloof'. Enfin: wij hopen dat uit het radicaal kwade dat is geschied in het verleden dan toch tenminste dit als vrucht in het heden naar voren mag komen, dat de kerk ontwaakt uit haar slaap en opstaat... In dit nummer van Kerkmozaïek meenden wij daarop niet verder te moeten ingaan (wij deden dat reeds in het juninummer, zie ook de website: www.vpkb.be/media/geschreven-pers/).

Wij vroegen verschillende mensen wat zij eigenlijk vonden van het vieren van hervormingsdag. Daarop kwamen uiteenlopende antwoorden binnen - wat had u gedacht: wij zijn protestanten ! Het besef dat een kerk altijd weer opnieuw hervormd moet worden, wil ze de eretitel 'kerk' (van het Grieks: *kuriakè*, dat wat van de Heer is) waardig zijn, lijkt een verbindend principe. Een protestantse kerk als zelfkritische kerk. Niet slecht. Dat 'geloof' altijd ook de praktijk van het leven raakt, is dan weer kenmerkend voor de andere artikelen. Lees over Henri Dunant (Rode Kruis) en het *Réveil*, over het KAP-kamp, Oikocredit, over Jezus en het "geloof". En misschien kunt u zich al lezend afvragen of je hervormingsdag nu met een hoofdletter (geheiligd moment uit het verleden) of met een kleine letter (gewoon een dag om een hervorming ter hand te nemen) moet schrijven of misschien moet je juist niet kiezen. Aan u de keuze.

Dick WURSTEN

De vis en het net horen bij elkaar, vast in Gods hand

Uiteindelijk ligt alles in Gods hand. Dat is mooi toch? Wat wij mensen ook bedenken of doen, hoe wij ook trachten zin en vorm te geven aan ons aardse bestaan, uiteindelijk komt alles toch gewoon bij God uit. Het begin is bij God en het einde is bij God. Hij is het kunstige net geweven om ons bestaan. Achter dat net is het niets, of gewoon niets, het niet-bestaan.

Volgens velen kunnen kleine vissen door dat net heen zwemmen. Zijn er mazen die zo groot zijn dat een mensenziel daar doorheen kan glippen en verdwijnen in dat grote niets. Vissen die niet goed gekozen hebben en niet wisten of ze links dan wel rechtsaf moesten zwemmen in hun leven. Vissen die doof waren misschien of de roep niet hadden gehoord. Vissen met water in hun oren en modder in de ogen. Zij zwemmen erdoorheen, door dat net. Gemiste kans, eeuwig zonde.

Er zijn ook mensen die beweren dat zo'n net er helemaal niet is. Dat er ergens een fuik hangt met een hele kleine opening. En die opening moet je proberen te vinden. Het is niet dat het erg verstopt is tussen de waterplanten en daardoor zo moeilijk te vinden. Nee, het is het water dat zo heen en weer borrelt en met vele gekleurde belletjes de zinnen begoochelt. De vis wordt afgeleid en de smalle opening wordt gemist. Zo blijven deze vissen rondzwemmen, eeuwig op zoek.

Dan zijn er van die christenen die geloven dat het net van God ons hele leven omsluit, met fijn geweven gouden draden. Dat dit net het leven zelf is en wij daarbinnen vrij mogen rondzwemmen. Dat we mogen ontdekken, leren en groeien binnen dat levensnet, keuzes mogen maken, vragen stellen, twijfelen soms. Een net dat niet aanspant, niet gevangen neemt, maar dat uitdaagt en vertrouwen geeft. Waaruit in de eeuwigheid geen ontsnappen mogelijk is, geen verborgen gaten waardoor een vis kan wegdrijven naar de diepte van de zee.

Want van God is het Koninkrijk. Hij is de kracht, de heerlijkheid en de eeuwige tijd. Hij is de koning van het leven. De grenzen van zijn rijk zijn de grenzen van wat is. Daar binnen mag de mens zich veilig weten, zij zal geen maas vinden om met het leven weg te stromen. De vis en het net horen bij elkaar, vast in Gods hand. Voor de eeuwigheid.

ds. Arjan KNOP, predikant te Kortrijk.

Sola Scriptura

Men kan de Reformatie van de 16de eeuw in enkele stellingen samenvatten. Het *Sola Scriptura* geeft aan de Bijbelse teksten bijvoorbeeld een normatieve functie. Het betekent: "alleen in de Schriften". In Luthers tijd betekende deze uitdrukking een terugkeer naar de Bijbel.

De uitdrukking wilde de Traditie en de Kerk onderwerpen aan de Heilige Schrift, verlicht door de Heilige Geest. Ook de Constitutie van de Verenigde Protestantse Kerk in België stelt dat de Bijbel de hoogste norm is voor de interpretatie van de geloofsbelijdenissen en het leven van de Kerk. Dat belet niet dat soms verschillende visies naar voren komen. Voor sommigen zijn "Woord van God" en "Bijbel" bijvoorbeeld identiek. Andere benadrukken dat het gaat om menselijke getuigenissen. De meeste visies liggen echter tussen deze twee uitersten. De Bijbel is voor de protestant immers geen "sacrale tekst". Bibliolatrie of aanbidding van de tekst zijn aan hem niet besteed. Een wijze van bijbellezen met openheid tot dialoog of discussie met de tekst, wel. Dit is ook het geval bij het gebruik van de Bijbel met het oog op de opbouw van nieuwe kerkelijke structuren. Ook daar moet openheid bestaan, ruimte om nieuwe wegen te begaan. Die zijn nodig om het geloof in een bepaalde samenleving (opnieuw) handen en voeten te geven. Om het met Felix Timmermans te zeggen: "De Geest waait waar hij wil en staat nooit stil, nu eens bij mij, dan bij een ander – waarom bezien wij zo elkander?"

dr. Guy LIAGRE, synodevoorzitter.

Waarom zouden we ‘hervormingsdag’ vieren?

Ik zag een poster hangen in een kerk – het was tijdens het Calvin-jaar – met een mooi stadsgezicht erop en een spreuk: “Waar zouden we zijn zonder Calvin?”. De poster was een uitnodiging om de Calvin-tentoonstelling in Dordrecht te gaan bezoeken. Het antwoord op de vraag zelf werd verondersteld en zal ongeveer zo geluid moeten hebben: zonder Calvin was de reformatie vast in de kiem gesmoord en zaten we nu nog in de ‘babylonische gevangenschap’, in een niet-hervormde kerk.

Maar kijk, daar gingen mijn gedachten plots een heel andere kant op: Misschien waren we –zonder Calvin – nog wel allemaal katholiek (rooms-katholiek bestond nog niet in het midden van de 16de eeuw) en had de ‘midden-fractie’ die vóór Calvin nog veel invloed had in met name Nederland, Frankrijk en Italië, het wel gehaald. Dan zou het hervormingsconcilie in Trente misschien geen tegen-concilie (contra-reformatie) geweest zijn waarin alle roomse puntjes nog eens op de ‘i’ werden gezet, maar een echt concilie, een samenkomst van een kerk die zich – hoe moeilijk ook – wilde hervormen. Misschien zou de bisschop van Rome wel hebben moeten inbinden tegenover de verenigde oppositie uit de nationale kerken (in de Franse kerk moest men bijv. maar weinig van de paus hebben); misschien was het principe van de bijbel in de volkstaal, het belang van goede preken en persoonlijk geloof dan niet in een kwaad daglicht komen te staan (want geassocieerd met ‘calvinisten’); misschien zaten we dan nu in Europa met een reeds veel meer ge-update (*aggiornamento*) christelijke kerk, omdat die zich in de loop van de eeuwen steeds weer herbrond en hervormd zou hebben. Misschien ‘zouden we daar zijn zonder Calvin’: dat wil zeggen als Calvin de radicale hervormingsgezinden niet op één lijn zou hebben gekregen, want dat is op zijn conto te schrijven. Wat ik maar wil zeggen: Dat de reformatie haar krachten bundelde heeft ook een escalatie van het conflict veroorzaakt en tot zwart-wit denken geleid. Bepaalde hervormingstendensen die er al vanuit de Middeleeuwen waren, werden geannexeerd of verstikt en theologen en kerkelijke leiders die een middenpositie voorstonden waren ‘verbrand’ in beide kampen (soms zelfs letterlijk). Je moest kiezen: wie niet voor ons is, is tegen ons. Alle nuances gingen verloren in het geweld van de wederzijdse verkettering. Ik weet het: dit is een

naïef fantasietje en ‘a[l]s is verbrande turf’ leerde ik vroeger al. Toch wilde ik deze gedachtenoefening even met u delen.

Het is niet vanzelfsprekend om ‘hervormingsdag’ te vieren, het is eigenlijk heel triest dat het zo is gegaan. En dat enkel de tegenpartij daaraan schuldig is, dat is kinderachtig dom om te denken. Ik kan mij voorstellen dat men ‘hervormingsdag’ ook zou kunnen aangrijpen om de hand in eigen boezem te steken en zich af te vragen wat er toen eigenlijk mis is gegaan. Niet uit masochisme, maar om te zien waar je vandaag misschien wat minder nadrukkelijk aan ‘zelfbevestiging’ zou moeten doen en wat meer bereidheid zou kunnen tonen om te luisteren naar onze oecumenische gesprekspartners. Het vijandsdenken in de kerk na de Reformatie heeft meer christelijke waarden kapotgemaakt dan voor christenen acceptabel is.

Kritiekloos verheerlijken van wat mensen tot stand hebben gebracht is precies één van de dingen die een protestant volgens zijn eigen beginselen niet kan doen.

Het lijkt me trouwens ook de enige manier voor echte protestanten om ‘hervormingsdag’ te vieren. Kritiekloos verheerlijken van wat mensen tot stand hebben gebracht is namelijk precies één van de dingen die een protestant volgens zijn eigen beginselen niet kan doen. Enkel de bijbel is heilige Schrift, niet de geschriften van Luther of Calvin, of... Dus: als wat Calvin en Luther hebben gedaan, gezegd en geschreven voor ons vandaag nog van belang is, dan is dat omwille van het feit dat zij op een meer dan gewone wijze de Schrift hebben vertolkt. En als wij dat niet zo ervaren – en dat zou best eens kunnen – dan staat het ons als protestanten vrij om ons van hen te distantiëren, omdat en zolang wij ons op de Schrift blijven oriënteren.

Dat je onderwijl je eigen afkomst moet kennen en dat je ook in de kerkgeschiedenis je ‘vaders en moeders’ moet eren, staat buiten kijf, niet in het minst omdat je zo jezelf beter kunt leren kennen: je herkent vast wel wat karaktertrekken en wie weet kun je ze bijstellen.

dr. Dick WURSTEN

Hervorming in Brussel

De Hervormingsdienst in de Brusselse gemeenten is al enkele decennia een goede gewoonte, al dan niet gezamenlijk gevierd. Af en toe was er een onderbreking en gingen twee gemeenten samen verder, maar sinds enkele jaren wordt deze dienst gehouden in de Protestantse Kerk van Brussel op initiatief van de gemeenten in Anderlecht, Vilvoorde en Brussel (= de Kringkerken).

Met een 'filmstrook' en een toespraak van ds. Martin Beukenhorst, zo werd de Hervorming 58 jaar geleden gezamenlijk herdacht door de 'Vlaamse Kerken van Brussel verenigd in de contactcommissie'. Al in 1952 blijkt dit een jaarlijks terugkerende activiteit te zijn van de Brusselse kerken. In die jaren is er geen sprake van een dienst, maar van een bijeenkomst op 31 oktober telkens op een andere plaats. In 1960 wordt dan een Hervormingsdienst georganiseerd, zelfs uitgezonden door de Vlaamse televisie. De Belgische regering stelt in 1969 het Congresgebouw aan de Kunstberg gratis ter beschikking aan de protestantse kerken in Brus-

De Reformatie gedenken, is : grenzen die onze identiteit als protestanten in de verf zetten, grenzen die we eventueel koesteren in een tijd waar alles en iedereen op zoek is naar identiteit.

sel voor een dienst 'ter gelegenheid van de herdenking van de hervorming en het 40-jarig be-

staan van de contactcommissie'. Deze dienst bleek uniek te zijn voor het protestantisme in België, vermits 'de (deelnemende) kerken op een zondag dicht gaan om één gezamenlijke dienst te houden'. De daarop volgende jaren heeft de protestantse oecumene de smaak te pakken. In 1970 worden 700 (!) deelnemers verwacht. Geen enkel kerkgebouw bleek groot genoeg voor deze massale belangstelling en zo wordt de cinema 'Pathé-Bourse' afgehuurd. Een jaar later biedt de toenmalige BRT het Amerikaans theater gratis aan, maar omwille van organisatorische redenen vinden we de protestanten terug in de cinema. Vanaf 1972 wordt de bijeenkomst een jaarlijkse dienst met haar vaste plek aan de Nieuwe Graanmarkt.

God haalt ons thuis van achter alle grenzen(uit Gez. 27 LvdK naar Jesaja 25). Dat zongen we in Brussel

tijdens de Hervormingsdienst vorig jaar. De Reformatie gedenken is grenzen gedenken, in de geschiedenis en tussen kerken vandaag. Grenzen die betekenis hadden en misschien nog hebben, grenzen die onze identiteit als protestanten in de verf zetten, grenzen die we eventueel koesteren in een tijd waar alles en iedereen op zoek is naar identiteit.

De Reformatie gedenken doen we aan het eind van het kerkelijk jaar wanneer de bomen kaal zijn en ook heiligen worden herdacht. Net voor we ons voorbereiden op de komst van Christus willen we duidelijk hebben dat we dat doen als protestanten.

God haalt ons thuis van achter alle grenzen. Eigenlijk weten we heel goed dat thuis niet de protestantse kerk is en dat grenzen heel relatief zijn.

Daarom is het ook zo goed dat het gedenken van de Hervorming in Brussel gezamenlijk gebeurt met alle Nederlandstalige protestantse kerken. Niet om je te wentelen in een herinnering aan gouden tijden of om je op te sluiten in een strakke identiteit, maar net om de grenzen af te tasten van wat je gezamenlijk heeft gevoed. Het hoeft geen feest te worden waarin de grote vaders als Luther en Calvijn worden bewierookt, noch moet het de gelegenheid zijn om onze vaders en moeders naar de vergeetput van de relativiteit te verwijzen. Veel is er vandaag te doen om identiteit, al dan niet uitgedrukt in een logo, kort, duidelijk en bondig. Wie ben je en wat verkoop je? Of je dit nu wil of niet, de vraag is er in de samenleving en je ontkomt er niet aan een antwoord te geven. Laat de Hervormingsdienst dan een dienst zijn waarin je die identiteit zoekend voorlegt in gebed, zang en Bijbellesing, aan God. Dat lijkt me een goede zaak, naast de vele conferenties, lezingen, fora en wat nog meer.

ds. Edwin DELEN

met dank aan dhr. W. De Hertogh voor het aangeleverde archiefmateriaal.

“Ecclesia semper reformanda”

De Reformatie was de vernieuwende beweging die in de 16e eeuw door Maarten Luther (1483-1546) in de kerk in gang werd gezet, toen hij aan de deur van de slotkerk te Wittenberg (Saksen, Duitsland) op 31 oktober 1517 zijn 95 stellingen bevestigde over en tegen de aflat. Met deze stellingen klaagde hij de “handelspraktijken” van de toenmalige kerk aan, die door de verkoop van aflaten, de mensen vergeving en eeuwig heil beloofde, in plaats van hen het alleen zaligmakende evangelie van verlossing in Jezus Christus door geloof te verkondigen en hun vertrouwen alleen op Hem te stellen.

Daar ging het Luther en de Reformatie om: het Woord van God opnieuw centraal stellen (sola scriptura), Gods genade als enige oorzaak van bekering (sola gratia) en het geloof in Jezus Christus - niet de eigen werken van de mens - als antwoord op Gods genade (sola fide). De goede werken ko-

men uit het geloof voort, net zoals een goede boom goede vruchten voortbrengt (Matteüs 7:17). Maar de mens zal op die werken niet zijn vertrouwen stellen, maar op Jezus Christus: “Want wij zijn van oordeel, dat de mens door geloof rechtvaardigd wordt, zonder werken

der wet” (Romeinen 3:28). Met deze drie sola's, samengevat in het “alleen Christus redt” (solus christus), wilde Luther de kerk terug op het juiste spoor brengen.

Het was daarom ook niet de bedoeling van Luther een nieuwe kerk te stichten, maar om de kerk te vernieuwen, te zuiveren van misbruiken. Daarmee wordt niet beweerd dat er geen nieuwe misbruiken zouden kunnen ontstaan en/of bestaan in de kerken. Dat is helaas maar al te vaak het geval.

Daarom is het goed om bij elke herdenking van de Reformatie zich telkens weer opnieuw te bezinnen over waar het om gaat en waar we voor staan, welke geestelijke zegeningen wij door het geloof in Christus, onze Heer, ontvangen hebben, en welke verantwoordelijkheid wij daarom tegenover de mensen om ons heen hebben, namelijk, van het reddende evangelie van Jezus Christus in woord en daad te getuigen. Met andere woorden, kerk zijn die zich voortdurend vernieuwt en op zijn hoede is, om als “zout der aarde”, zijn smaak niet te verliezen. Die er op toe ziet, dat er in leer en leven niet afgeweken wordt van de drie sola's. Dat is de inhoudelijke betekenis van de woorden “ecclesia semper reformanda”: een altijd vernieuwende kerk.

Enkele van de 95 Stellingen

1. Toen onze Heer en Meester Jezus Christus zei: “Doet boete” enz. (Matteüs 4:17), wilde Hij dat het hele leven van zijn gelovigen een voortdurende boete zou zijn.

36. Ieder christen die oprecht berouw heeft, heeft een volkomen vergeving van straf en schuld, ook zonder aflatbrieven.

37. Ieder christen, hetzij dood of levend, heeft deel aan alle goederen van Christus en van de Kerk, ook zonder aflatbrieven; het wordt alles door God geschonken.

62. De ware schat der Kerk echter is het heilig evangelie van de heerlijkheid en de genade van God.

*Aflat = Vergeving van zonden “kopen” door een goed werk te doen, zoals o.a: een som geld aan de kerk te schenken (in Luthers tijd bijvoorbeeld werd de aflaathandel op touw gezet om zo fondsen in te zamelen voor de bouw van de St. Pieter te Rome).

Pastor Gijsbertus VAN HATTEM
Evangelisch-Lutherse Kerk in België
Lutherse.Kerk@skynet.be

...Protestant zegt u?

Historisch protestantisme in ontwikkeling

De Verenigde Protestantse Kerk in België is, zoals de naam het zegt, een protestantse kerk. Zij is erfgenaam van de kerken ontstaan als gevolg van de Reformatie van de 16de eeuw. Intussen is er echter veel veranderd. In de 16de eeuw waren alle mensen die zich 'protestant' noemden, overtuigde gelovigen. Zij beleden Jezus Christus als de Heer. Vandaag zijn er ook 'sociologische' protestanten die niet praktiseren. En daarbij mogen wij ook die protestanten niet vergeten, die niet praktiseren, maar wel heel geëngageerd zijn in het sociaal werk. Zij blijven aan een aantal waarden van de protestantse traditie trouw: eerlijkheid, maatschappelijke betrokkenheid, soberheid, verdraagzaamheid, zuinigheid, vrijheid van denken, enz.

Eenheid in verscheidenheid

De Gemeenschap van Protestantse Kerken in Europa (vroegere Leuenberggemeenschap) verenigt alle kerken uit het 'historisch protestantisme'. Het motto luidt: 'eenheid in verscheidenheid'. De VPKB blaast in deze gemeenschap zijn toontje mee. Het Belgische protestantisme liep zelfs vooruit op de ontwikkelingen, door het samengaan van Methodisten en Hervormden in 1969. Wellicht ligt daar de reden waarom identiteitsproblematiek binnen het Belgische protestantisme soms zo moeilijk ligt. Men heeft door het samengestelde karakter minder gevoel voor de eigen identiteit, wat zich onder andere vertaalt in het wegdeemsteren van Hervormingsdag. Omdat godsdienstoorlogen tot een ver verleden behoren, lijkt de verdediging van de protestantse identiteit voorgoed tot het verleden te behoren. De protestantse minderheid voelt zich binnen de Belgische samenleving bovendien als een vis in het water, dus waarom zou men dan de eigen identiteit naar voor schuiven? Een vis in het water zei ik? Het Belgische protestantisme voelt zich echter ook als een klein suikerklontje in een grote glazen theepot. Onzichtbaar en amper geproefd! De protestantse identiteit openbaart zich nu eenmaal als rustig, soepel, open, meervoudig: kortom, eenheid in respectvolle verscheidenheid.

Men beleeft de protestantse identiteit dikwijls enkel ter gelegenheid van een doop of een huwelijk, voor zover men de weg naar de kerk nog vindt. Voor de rest gaat de protestant op in de massa, onopvallend.

Sleutelbegrippen

Heeft het protestantisme in zijn verscheidenheid dan geen gemeenschappelijke sleutelbegrippen? Natuurlijk wel! Om te beginnen bijvoorbeeld de neiging tot het zoeken naar persoonlijke zingeving en verantwoordelijkheidszin. De protestant staat op zijn mondigheid en autonomie. Daarom ook hecht hij of zij zo veel belang aan de vorming van een persoonlijk oordeel, dat samengaat met een kritische zin. De heilige Schrift is hierbij het fundament. De protestant leest de Bijbel als ultiem referentiekader in geloof en leven. Dáár vindt de protestant de zin van zijn leven. De Bijbel is voor hem een bron voor waarden, maar tevens voor kritiek op waarden! "Mijn misviering, dat is de Bijbel", zei Calvijn, "en ik wil er geen ander!" Iets bindt alle protestanten samen: een passie voor de waarheid, die de Bijbel ons leert. Deze passie omvat alle aspecten van het leven, inclusief het ethische en spirituele, en de zin voor ontdekking en verwondering. Daaraan moet men nog twee dingen toevoegen: het respect voor de persoonlijke zoektocht en de vrijheid van geweten. Het Heil hangt niet af van kwaliteit of verdienste. Het is een gave, een genadegave. En het geloof is een menselijk antwoord, in alle vrijheid aan Gods roepstem gegeven. Daaruit vloeit ook het idee voort dat alle mensen gelijkwaardig zijn, naar het beeld van God geschapen. Dat inzicht loopt uit in een algemene boodschap van vertrouwen in de mens en een oproep tot solidariteit in de geest van Jezus van Nazareth. Maar dit is niet alles! De theoloog voegt hieraan gaarne toe dat in de ogen van God elke christen 'priester' is. In de gemeenschap van heiligen (een Bijbelse uitdrukking voor de Kerk) heeft iedereen een gelijkwaardige plaats. Ondanks de verschillende functies die men aan de verschillende leden toevertrouwt.

./...

De niet-theoloog spreekt in dit verband liever van het samen delen van kennis en macht door democratie en collegialiteit. Protestanten verwerpen per definitie elke dictatuur, absolutisme of dogmatisme. Hieruit volgt als vanzelf de oproep tot zelf-evaluatie en tot permanente bereidheid zichzelf (en de Kerk) te hervormen: *Ecclesia semper reformanda*.

Semper Reformanda...

Bent u protestant? Zo ja, dan bent u door dit adagium uitgenodigd tot permanent zelfonderzoek van denken, doen en laten. En dat, in het licht van de hierboven vermelde protestantse (en dus evangelische!) waarden. *Semper reformanda*... De Kerk (en de gelovige!) moet zichzelf voortdurend hervormen. Het is méér dan een slogan: het is een blijvende oproep aan ons allen. Calvijn schreef: "Met het uitgieten van zijn onzichtbare genade, maakt God ons vruchtbaar voor de productie van vruchten van gerechtigheid." Het protestantisme blijft actueel. Laten wij onze erfenis met gepaste trots aan de volgende generaties doorgeven.

dr. Guy LIAGRE

Tentoonstelling

Luther preekte en Cranach schilderde.

Ze waren vrienden, ze woonden en werkten allebei in Wittenberg; ze hadden allebei keurvorst Frederik de Wijze als beschermheer; ze waren niet bang nieuwe ideeën toe te passen.

Martin Luther (1483-1546) is bekend als de grote kerkreformator en Lucas Cranach de Oudere (1472-1553), als de schilder van de Lutherse Reformatie.

Paleis voor Schone Kunsten te Brussel, tentoonstelling:

De Wereld van Lucas Cranach

Een tijdgenoot van Dürer, Titiaan en Metsys

Woensdag 20 oktober 2010 tot zondag 23 januari 2011

Informatie op bozar.be & vpkb.be

Hugo Van de Walle (oud-inspecteur PEGO) verzamelde informatie over Cranach en schreef een artikel, dat gepubliceerd wordt op de site van de kerk. Cranach schilderde niet alleen blote dames zoals de aankondiging op de site van Bozar suggereert, maar ook veel leerbeelden geïnspireerd door de theologie van zijn vriend Luther. Er is trouwens op de tentoonstelling een afdeling met schilderijen en grafisch werk geïnspireerd door de Reformatie.

In het decembernummer hoopt de redactie een verslag over de tentoonstelling te publiceren.

Graag uw aandacht voor...

Bevestiging

ds. Katelijne Depoortere zondag 3 oktober om 15.00u.

De kerkenraad en bestuursraad van VPKB Ronse nodigen u van harte uit op de feestelijke eredienst ter gelegenheid van de bevestiging van ds. Katelijne Depoortere als predikant van deze gemeente.

Plaats :

Hemelvaartskerk
Bredestraat 82 te Ronse

Sailors' Society

Londen, 26 oktober

De voorzitter van de synodale raad gaat graag in op de uitnodiging van de Sailors' Society, waarvoor ds. Marc Schippers (Antwerpen) werkt, om tijdens een feestelijke eredienst, die op 26 oktober 2010 in Londen plaatsvindt, voor te gaan in de prediking.

PRO-ERTS

Mevr. ds. J. van Vooren heeft haar ontslag ingediend als voorzitter van de ARPEE-commissie PRO-ERTS. Zij wordt vervangen door ds. Edwin Delen, die voorgedragen werd door de synodale raad.

Nationale Synode Nederland

10 en 11 december

De synodale raad heeft een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan de eerste nationale oecumenische synode in Dordrecht (NL). Afgevaardigden naar

deze synode, waaraan alle historische protestantse kerken zullen deelnemen, zijn ds. Edwin Delen (woordvoerder Nederlandstalig), Guy Liagre (voorzitter synodale raad), Han Rooze (vicevoorzitter synodale raad) en Susanna de Raaf (B-NL-commissie).

Woordvoerder Franstalig

De synodale raad is op zoek naar een nieuwe Franstalige woordvoerder. Kandidaturen kunnen worden ingediend tot 31 oktober 2010.

Meer informatie :
uniprob@skynet.be

Tavola Valdese

Johan Troukens wordt afgevaardigd naar de synode van de Waldenzische Kerk die zal plaatsvinden in Torre Pelice (Italië).

Predikantenvergadering West-Henegouwen

Zes leden van de synodale raad namen onlangs deel aan de predikantenvergadering van het district West-Henegouwen. Tijdens deze vergadering konden de aanwezigen van gedachten wisselen over de uitdagingen waarvoor wij samen staan. Deze predikantenvergadering drong aan op openheid en transparantie op alle niveaus. De synodale raad is verheugd over de positieve en constructieve geest die tijdens deze vergadering heerste.

VRT, zondag 7 november 2010
Eén 9.35u.
Canvas 23.40u.

"Een stille held in de Westhoek"

In Ieper vonden we een stille verzetsman, Georges Van Calster, 94 jaar.

Als RVA-ambtenaar werkte hij tijdens de oorlog voor de geheime inlichtingendienst van de Engelsen.

Hoe fit kun je zijn, als de tijd verstrijkt, als je vrouw en ook de vele vrienden uit het verzet je zijn ontvallen ?

Hoe fit kun je nog zijn, als je in een zone 30 op het zebra-pad wordt weggemaaid en na maanden ziekenhuis je hoofd nog vol glassplinters zit en je botten gekneusd zijn ?

Georges Van Calster, trotseert, - stil en monkelend -, nog alles: de zomerse hitte en onze urenlange interviews.

Hij praat niet apart over zijn geloof; hij is een man van de daad en een lezer.

Dat zegt ook de dominee.

En Georges zegt: " Als 't were te doen zou zijn, 'k zou 't were doen".

" Gezondheid !"

‘Uw geloof heeft u gered’

door Peter Tomson

Geloof speelt een centrale rol in het christendom, dat weet iedereen. Wat telt is het geloof, niet de ‘werken’ - niet wat je presteert. Vaak denkt men bovendien, dat dit een heel andere boodschap is dan die van het jodendom, en dat we deze vooral aan Paulus te danken hebben. Minder bekend is dat geloof een grote rol speelt bij Jezus. Eigenlijk draait alles bij hem om het geloof. Verrassend: daarin is hij verwant met sommige rabbijnen.

‘Geloof’ bij de rabbijnen

Een van de curieuze dingen die je vindt in oude rabbijnse teksten zijn de lofredes op waardevolle zaken zoals ‘de vrede’ of ‘de arbeid’: ‘Groot is de vrede, want...’; ‘Groot is de arbeid, want...’ Zo vinden we ook een lofrede op ‘het geloof’: ‘Groot is het geloof (...) want omdat Israël in de Heer geloofde, kwam de Heilige Geest op hen rusten en braken zij uit in gezang, zoals gezegd is: “En zij geloofden in de Heer en in Mozes zijn knecht”, en daarna: “Toen zongen Mozes en de kinderen Israëls dit lied...”’ (Ex. 14:31; 15:1; Mechilta de rabbi Jisjmaël, besjallach 6, uitg. Horovitz-Rabin p. 114v.). De gedachte is dat dit zingen werd ingegeven door de Heilige Geest, die over hen kwam door het geloof dat ze hadden na de redding doorheen de Rietzee. In het vervolg van de lofrede wordt een serie andere bijbelteksten aangehaald, tot en met het Hooglied en Hosea die moeten aantonen dat ook de ballingen mogen weerkeren alleen vanwege hun geloof. Een andere O.T. -bijbeltekst die gebruikt wordt, is lezers van het Nieuwe Testament niet onbekend: ‘De rechtvaardige zal door zijn geloof leven’ (Habakuk 2:4).

De rabbijnen schrijven deze nadruk op het geloof reeds toe aan Sjemaja en Avtalion, twee Farizeeën die halverwege de eerste eeuw voor Christus onderwezen (*ibid.* p.99). Lang niet alle rabbijnen en Farizeeën deelden echter deze opvatting, of in elk geval niet met het oog op elke levenssituatie. Ook moeten we bedenken, dat de nadruk op het geloof voor de rabbijnen niet betekent, dat daden niet belangrijk zijn. Duidelijk is wel, dat de nadruk op het geloof die we in het Nieuwe Testament vinden, niet uit de lucht kwam vallen.

‘Geloof’ bij Jezus

In de evangeliën vinden we een kernachtige uitspraak, die alleen uit de mond van Jezus klinkt. Tot de vrouw met de vloeïng, die hem temidden van de menigte met een mengeling van vrees en verwachting aanraakt, zegt hij: ‘Uw geloof heeft u gered, ga heen in vrede en wees gezond!’ (Marcus 5:34; vgl. Lucas 8:48 en Matteüs 9:22). Hetzelfde tegen de blinde Bartimeüs, die maar roept: ‘Zoon van David, erbarm u!’ Wat hij wenst, vraagt Jezus, en hij: ‘Rabboeni, dat ik mag zien!’ Dan zegt Jezus: ‘Ga heen, uw geloof heeft u behouden!’ (Marcus 10:52, vgl. Lucas 18:42). In Lucas vinden we nog twee van zulke verhalen, dat van de Samaritaan die door Jezus was genezen van zijn melaatsheid (Lucas 17:19) en, een van de allermooiste verhalen, dat van de ‘zondares’ die in het huis van Simon de Farizeeër kwam en Jezus’ voeten waste met haar tranen, ze afdroogde met haar haren, en ze zalfde met geurige olie. Anders dan Simon, kende Jezus wellicht de reputatie van de vrouw, maar herkende hij ook haar diepe verlangen naar redding en haar geloof in zijn boodschap. En opnieuw zegt hij dan: ‘Uw geloof heeft u gered’ (Lucas 7:50). Let wel, hij zegt niet: ‘Mijn geloof heeft u gered’, of: ‘God heeft u gered.’ *Uw* geloof, dat heeft u gered.

Geloof en daden

Het gaat dus niet om ‘geloof alleen’. Het gaat om actief vertrouwen, om reikhalzend verlangen. Uitdrukkelijk staat dat in de brief van Jakobus: ‘Iemand wordt rechtvaardig verklaard door wat hij doet, en niet alleen om zijn geloof’ (Jakobus 2:24). En uit Jezus’ mond horen we: ‘Niet ieder die Heer, Heer! roept zal gered worden, maar wie de wil van mijn hemelse Vader doet’ (Matteüs 7:21). Ook Zacheüs wordt gered wanneer hij niet alleen gelooft, maar bovendien de helft van zijn vermogen wegschenkt (Lucas 19:8-9). Zelfs bij Paulus kunnen we horen: ‘God belooft ieder mens naar zijn daden’ (Romeinen 2:6). Maar tegelijkertijd: het evangelie ‘is een kracht van God tot redding van ieder die gelooft’ (1:16).

KAP-kamp 2010

Wat is KAP? En hoe zijn we gereisd?

In juli van dit jaar ben ik voor een maand mee geweest op het KAP-kamp. Een kamp waarnaar ik enorm uitzag en dat me nieuwe inzichten heeft gegeven en een ervaring is die mijn leven heeft getekend. KAP staat voor Kameraden, Ambachtslui & Partners en is een samenwerkingsverband tussen protestantse kerken van verschillende landen.

Dit jaar waren de landen die deelnamen: Zuid-Afrika, Namibia, Rwanda, Duitsland en België. Van elk land gaan er ongeveer 10 jongeren en een aantal leiding mee. Voor België waren dat 5 Vlaamse en 4 Waalse jongeren en vier leiders. De jongeren zijn tussen de 18 en 30 jaar oud. Om de twee jaar wordt KAP georganiseerd en het kamp gaat telkens in een ander land door. Twee jaar geleden was dat België. KAP-kamp 2012 zal doorgaan in Rwanda. Dit jaar verbleven we eerst in een kerk in Windhoek (Namibië), waarna we verder trokken door de Kalahari-woestijn, via Botswana, naar Bloemfontein. Eén dag het land Lesotho. De laatste twee dagen sliepen we in Johannesburg.

‘Living Belhar’

Bedoeling van het KAP-kamp is jongeren met hetzelfde geloof samenbrengen en ze laten leren van elkaar. Dit jaar was het thema ‘Living Belhar, Living Global Unity’.

De geloofsbelijdenis van Belhar is een belijdenis, ontstaan in 1982 in Zuid-Afrika, als reactie tegen onrecht en uitsluiting van mensen, zoals dat bijvoorbeeld gebeurde in het apartheidsregime. De kerken van de URCSA (Uniting Reformed Churches in Southern Africa) hebben deze geloofsbelijdenis aanvaard en opgenomen in hun kerk, evenals onze VPKB dat heeft gedaan. Maar veel andere kerken in Zuidelijk Afrika (bijvoorbeeld de Nederduits Gereformeerde Kerk) hebben deze geloofsbelijdenis nog niet geaccepteerd, wat dus wil zeggen dat ze nog altijd denken in termen van rassenscheiding.

De Apartheid is officieel gedaan in Zuidelijk Afrika, toch is dat in de praktijk nog niet altijd zichtbaar. Kerken zijn nog heel erg gescheiden qua kleur. Zo zijn we in kerken geweest met alleen zwarten en

kleurlingen. Die rassenscheiding merkte ik ook nog zeer sterk toen ik de kans kreeg om met mijn gastgezin te proeven van het uitgaansleven in een township in Bloemfontein. Alle mensen waren daar zo verbaasd om een blanke te zien. Ze zeiden dat blanken zich haast nooit mengden zwarten en kleurlingen. Ze vonden het dan ook leuk dat ik zo enthousiast meedanst en swingde tussen hen, zonder me ongemakkelijk te voelen. Ik moet zeggen dat ik me die avond geweldig geamuseerd heb. Ik voelde me juist enorm thuis! Ze ontvingen me zo hartelijk en spontaan, zonder enkel vooroordeel. Zuid-Afrikanen zijn geweldig gastvrije en vrolijke mensen.

De kerkdiensten in Namibië en Zuid-Afrika waren altijd een swingende bedoening. Mensen kleden zich mooi aan en komen met een brede *smile* de kerkdienst beleven. De Sunday-service is voor hen een feest. Een kerkdienst in Zuidelijk Afrika duurt gemiddeld drie uur. Het eerste uur wordt meestal opgevuld met mededelingen... in ons geval was dat door iedereen van KAP hartelijk voor te stellen. Afrikanen zijn goed in lange speeches.

Ik bewonder het hoeveel de mensen belang hechten aan het geloof. Veel meer dan hier staan het geloof en de kerk centraal. Het gebouw van de kerk wordt de hele week gebruikt voor allerlei activiteiten. Ook veel meer jongeren zijn betrokken bij het kerkelijk leven. Zo kwamen we in een kerk in Katutura (Namibië) die haast alleen bevolkt was door jongeren. Onvoorstelbaar om te zien. Zo'n 300 jongeren die enthousiast liedjes meezongen in de dienst.

(vervolg zie blz. 14)

Joie de vivre

De lofprijzing na het Onze Vader als levens-elixer

Het Gebed des Heren sluit in de meeste tekstbronnen af met: "verlos ons van de boze". De door gebruik geheiligde traditie heeft een lofprijzing (doxologie) toegevoegd. Zodoende komen alle drie de onderdelen van een volgroei, in dit geval volmaakt gebed aan de orde. Het licht van Gods toekomst straalt ons tegen, telkens als wij het bidden.

Dankgebed om wat op komst is:
Uw naam worde geheiligd, Uw koninkrijk kome, Uw wil geschiede, gelijk in de hemel also ook op de aarde

Smeekebed om wat vandaag nodig is:
Geef ons heden ons dagelijks brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze

Lofprijzing om wat in Christus vervuld is:
Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid, amen.

Want...

Dit kleine woordje trekt het Onze Vader in een keer binnen de psalm-"logica" van "Looft de Heer, want Hij is goed, want zijn goedertierenheid duurt tot in eeuwigheid." Een bewijs uit het gerijmde, dat we ook kennen van geliefden die elkaar toezingen: je bent mijn lief, want je bent zo lief. Overweldigd door de goedheid Gods, prijzen we zijn Naam.
We zingen:
Gij zijt onder ons komen wonen, want van U is

The Brox Sisters in the *Singin' in the Rain* number of *The Hollywood Revue of 1929*

het Koninkrijk

Het woord Koninkrijk wordt niet veel gebruikt in het Oude Testament. Slechts in Psalm 22 vers 29 en enkele andere psalmen, in Daniël en in 1 Kronieken 29 vers 11, de bron van de Onze Vader-doxologie.

En toch wordt het tot sleutelwoord (*malakuta* in het Aramees) van Jezus' boodschap. *Koninkrijk* verwijst niet naar een territorium, maar naar de heerschappij en volmacht van God, die zich vanaf nu present stelt in onze wereld en die van de oude mens een nieuwe, van de onrechtvaardige een rechtvaardige en van de zieke een gezonde maakt. (Leonardo Boff, *Onze Vader*, gebed van totale bevrijding, Averbode 1979, pagina 73)

en de kracht en de heerlijkheid

We proeven hier iets van het

Maranatha (komt, is gekomen, zal komen). Werd eerst gebeden dat Uw Koninkrijk komen moge, als diepste wens. Welnu, het is gekomen, het is *met kracht* gekomen. Christus' tekenen en wonderen op aarde worden vaak zo omschreven. Het is *met heerlijkheid* gekomen, dat wil zeggen met instemming van de hemel. Daar waar God het meest vrij is zich naar ons toe te wenden, daar waar zijn *Joie de vivre* uitmondt in het *Hosianna* der engelen en in de geboorte uit een Maagd, Christus, onze Heer en onze God. *Magnificat!*

Daar zeggen wij driewerf

Amen op.

We leren van de toegevoegde doxologie om na het danken en smeken spontaan, enthousiast een lofprijzing aan te heffen. Het voegt iets toe, iets onmisbaars: een parel van grote waarde. Want, ons wordt de kans gegeven zelf een

loflied voor de Heer te worden, de liefde van Christus te weerspiegelen en somtijds te doorleven als een genadegave. Ik zou dat *doxologisch leven* willen noemen. We laten alle onderscheid achter ons, omdat het inderdaad scheidend werkt. We geven ons over aan de ander, die de Ander verbeeldt tot gelijkenis bestemd, een daad van liefde, toewijding en dienst. Zodoende kan ik na iedere kerkdienst de werkelijkheid van alledag met een loflied be-amen. Daar wil ik tot slot met een eigen "toevoeging" nog iets over kwijt. Want alleen zingende kan ik dit tranendal doorleven: "*Singing in the rain*".

De lofprijzing na de zegen

De dienst is ten einde. De gebeden zijn gedaan, het Onze Vader gezegd.

*Gaat allen heen in vrede,
dragende de zegen van de allerhoogste God.*

Uw dienst in de wereld wordt nu voortgezet.

Joie de vivre toegewenst !

Iedereen staat recht.

Onderaan het liederenbord staat ze al trouw te wachten op haar zondags moment:

Gezang 456 vers 3

Amen, amen, amen!

Dat wij niet beschamen

Jezus Christus onze Heer,

amen, God, uw naam ter eer!

Vijf AMENs, het ietwat militante rijmwoord meegerekend, met in de laatste regel nog twee extraatjes, maken deze zegenbede zeker niet tot een poëtische parel in ons liturgisch samenzijn. Toch is het een geliefd lied. Lees de reactie van onze organiste in Genk hier-naast. Ze schrijft in het Zuid-afrikaans maar is goed te begrijpen. Trouwens, de derde regel van het vers maakt veel goed: Jezus Christus onze Heer. Nota Bene de oudste geloofsbelijdenis! Ik buig mijn hoofd bij die woorden, want "Eer ik mij boog was ik een doler "

(psalm 119: 67, vertaling Gerhardt en Van der Zeyde). Heb ik een schonnere doxologie voor u in de aanbieding? Jazeker, zing maar eens Gezang 44 vers 3 of de slotstofe van oud-kerkelijke hymnen, zoals gezang 372 vers 5 (mel. ps.100/134).

Probeert u vooral eens op de melodie van "Eens als de bazuinen klinken" (gez. 300) het laatste vers van gezang 260.

*Eer aan U, o God gegeven,
die de Allerhoogste zijt,
Vader, Zoon, in 't licht verheven,
Geest uit beide, die ons leidt,
die regeert in 't eeuwig leven,
U zij lofen eer gewijd. (v 9)*

Mooi meegenomen is dat de gemeente boven dit lied ziet staan de Liedboek-rubriek: KONINKRIJK GODS. Als eerste wordt de bruid van het nieuwe Israël, de Kerk bezongen: Urbs beata Jerusalem. Door de lastige melodie uit Verona is het een veel te weinig gezongen lied, maar zeker een aanrader om uit het hoofd te leren voor kwade tijden.

De melodie van gezang 300 past er goed bij, mits niet triomfalistisch gezongen.

*Wie op Christus bleven hopen
in hun bitter aards bestaan
zullen in het zonlicht lopen,
zullen hier naar binnen gaan. (v 3)*

De allermooiste lofbetuiging is uit Orlando Gibbons' Angel's Song, Gezang 378 vers 8.

*Lof zij de Vader, eeuwig licht,
de Zoon, zijn enig aangezicht,
lof zij de Geest, der liefde vuur,
looft God vandaag van uur tot uur!*

Zing het *poids & majesté* zoals Calvijn het graag hoort en geniet vooral van de vrijzwevende triolen. Luister na het lezen van dit artikel naar het koor Tonus Peregrinus. www.tonusperegrinus.co.uk

ds. Arie POLDERVAART,
Johanneskerk, Genk
reageren:
arie.poldervaart@telenet.be

'Uw dienst in de wereld wordt nu voortgezet.'

woorde wat my tussen die oë tref, waar ek kom, waar ek ookal is, daar hoor ek dit telkens weer, woorde wat ek nie van kan loskom nie. En dan wil ek meerdemale ook soos Jesus sreek in: *Lukas 22:42, Vader, as U tog maar hierdie beker van My wil wegneem! Laat nogtans nie my wil nie, maar u wil geskied!* En heel spontaan kom die volgende woorde dan op my lippe; asof dit deel is van die gebed: 'want aan U behoort die koningkryk en die krag en die heerlikheid tot in ewigheid.' Wanneer ek hierdie laaste woorde van die onse Vader bid, dan put ek hieruit my krag, kry ek 'benzine' vir my siel, want alles behoort aan God, dit het Hy self gesê. *Lukas 22:43 En 'n engel uit die hemel het aan Hom verskyn en Hom versterk.* En dan het ek ook lus om amen, amen amen te sê, 3x, selfs meer as 3x, want dit is waar, waar, waar!

Elizna Bradfield

Werken in projecten

Buiten het christelijk aspect van het kamp hebben we ook gewerkt in verschillende projecten: weeshuizen, gardening projecten...

Het was soms aangrijpend om te zien in wat voor omstandigheden kindjes (vaak wezen) moesten leven. In de projecten die we bezochten hadden kinderen en/of ouders HIV/AIDS en vaak hadden de ouders onvoldoende geld om elke dag een maaltijd op tafel te brengen. Het project in Gobabis bij-

voorbeeld zorgde voor opvang, school en één maaltijd per dag voor deze kinderen. Fantastisch werk! Ondanks de moeilijke situaties bleven de kinderen lachen en vrolijk. Ze klagen niet en blijven niet bij de pakken neerzitten. Terwijl wij soms huilden bij het zien van deze kinderen, bleven zij happy. Daar kunnen wij nog iets van leren!

Eén van de subthema's van het kamp was HIV/AIDS, een zeer groot probleem in de landen die we bezochten. De landen in Zuidelijk Afrika hebben het hoogste percentage aan HIV/AIDS slachtoffers ter wereld. Allerlei organisaties proberen de mensen bewust te maken en te informeren hierover. Ook wij hebben verschillende presentaties en informatiesessies gehad over het onderwerp. Op die manier zijn wij nog meer vertrouwd geraakt met de subtiliteit en de STIGMA's rond HIV/AIDS.

Geloof...

Ik voel dat ik gegroeid ben in het geloof. Nooit eerder heb ik zo een kracht gevoeld tussen mensen. Die kracht was daar. Het was God. God tussen ons. God heeft ons samengebracht en dit mogelijk gemaakt. Dit is niet het einde maar het begin van meer. KAP 2010 was een geweldige ervaring, die ik mijn leven niet meer zal vergeten! Ik ben blij dit een beetje met u te hebben kunnen delen.

Greetjeminke KUIJK,
21 jaar, deelneemster KAP 2010.

Studiefonds : Ik help een kind

Ik help een kind

Dit is de naam van het studiefonds van de Coördinatie Kerk en Wereld. Daaruit ontvangen jongeren van de *Eglise Presbytérienne au Rwanda* financiële steun voor hun secundaire studies. Vele

donateurs geven al jaren trouw.

Met nieuwe donateurs zijn we erg blij. En met elke eenmalige gift!

Uw bijdrage kunt u storten op:

Rek. nr. 125.9302045.30
van Protestantse Solidariteit,
Brogniezstraat 46,
B-1070 Brussel
o.v.v. 'Ik help een kind'
(Fiscaal attest vanaf 30 Euro)

nr. IBAN : BE 15125930204530
code BIC : CPDHBEE71

Contactpersoon:

Greet Heslinga
greetheslinga@skynet.be

Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid

Opening academisch jaar

Op donderdag 7 oktober a.s. vindt de opening plaats van het academisch jaar. Traditiegetrouw is er eerst om 17.00u. een meditatief moment, waarna prof. Peter Tomson een openingscollege zal uitspreken, waarin hij terugziet op zijn studieverlof in Jeruzalem, onder de titel: 'De scheiding van jodendom en christendom in de tweede eeuw: herbeschouwingen en open vragen'. Het nieuwste nummer van het Jaarboek van de Faculteit, *Analecta Bruxellensia*, wordt gepresenteerd en zal ter plaatse met korting te koop zijn, er worden diploma's uitgereikt en na de opening door de voorzitter van de Raad van Bestuur, prof. dr. Chr. Peeters, is er tijdens de receptie gelegenheid elkaar te ontmoeten.

Gastcollege ds. Paulus J. van Schalkwijk uit Zuid-Afrika

Gedurende enkele maanden zal de Zuid-Afrikaanse ds. Paulus Jacobus van Schalkwijk, predikant in de Verenigde Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika, voor een uitwisseling de Verenigde Protestantse Kerk in België bezoeken. Op woensdagmiddag 6 oktober zal vanaf 14.00u. ds. Van Schalkwijk in de Faculteit een lezing verzorgen over de Verenigde Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika en haar diaconale projecten. Het is een bijzondere mogelijkheid om kennis te maken met een vertegenwoordiger van dit Afrikaanse land en met de wijze waarop de kerk daar de uitdagingen van de actuele situatie aan gaat. Belangstellenden, ook van buiten de Faculteit, zijn van harte welkom.

Studiedagen 2010: 'De dood en de levenden'

Op maandag 18 en dinsdag 19 oktober 2010 worden in 'De Oude Abdij' van Kortenbergh de interdisciplinaire studiedagen georganiseerd met als thema 'De dood en de levenden'. Deze studiedagen zijn ontmoetingsdagen van studenten en docenten van de Faculteit, maar staan ook open voor predikanten en andere theologisch geïnteresseerden. Nadere informatie over het programma en de mogelijkheid van opgeven is te vinden op de website van de Faculteit > Agenda.

'De stem van het boek' vernieuwd!

Het tijdschrift, 'De stem van het boek', verschijnt in een nieuwe jas en in een nieuwe vorm! Al meer dan twintig jaar biedt het tijdschrift, dat verzorgd wordt door do-

centen van de Nederlandstalige afdeling van de Faculteit, beschrijvingen van recent verschenen theologische (en meer algemeen culturele) boeken en publiceert het ook de inhoudsopgaven van recente (vakwetenschappelijke) tijdschriften. Vooral voor theologisch geïnteresseerden is het driemaandelijks periodiek van belang. Tot nu verscheen 'De stem van het boek' als een eigen uitgave van de Faculteit, maar vanaf het septembernummer 2010 is de uitgave overgenomen door de *theologische uitgeverij Narratio* (Gorinchem - NL). De Faculteit is daar blij mee! Het betekent dat het blad er nu veel beter komt uit te zien (full color) en dat ook de opmaak meer aandacht krijgt, terwijl de redactie gewoon in handen blijft van de Faculteit en de prijs er niet nadelig door wordt beïnvloed. Benieuwd naar de vernieuwde uitgave? U kunt een kennismakingsexemplaar aanvragen via de website van uitg. Narratio: www.narratio.nl of via de website van de redactie: stem@protestafac.ac.be

Onze man in Jeruzalem weer terug!

De eerste helft van 2010 verbleef prof. Peter Tomson in Jeruzalem voor een studie naar de vroegste geschiedenis van Christenen en Joden. Het doel ervan is een historische beschrijving te geven van het conflict tussen Joden en Christenen, zoals dat zich ontwikkelde in de periode van 50 tot 150 n. Chr. Ondertussen is prof. Tomson weer terug, maar wie benieuwd is naar zijn weblog-notities in de voorbije periode over allerlei zaken uit het dagelijks leven in Israël, kan nog steeds terecht op: <http://pjtomson.blogspot.com/>

Informatie

- op de website <http://protestafac.ac.be>;
- bij de decaan, prof. Peter Tomson (02/527.03.08 of +31/878.767.957, pjtomson@evonet.be);
- bij de secretaresse, mw. Anne Joué (02/735.67.46, info@protestafac.ac.be).

25 jaar *International Prison Chaplains' Association!*

320 gevangenis-aalmoezeniers uit 69 landen uit alle regio's ter wereld hielden van 20 tot 25 augustus jl. een internationale conferentie, met als thema "*Forgotten People*". Deze conferentie werd georganiseerd door de *International Prison Chaplains' Association Worldwide (IPCA Worldwide)*.

De oecumenische vereniging van gevangenis-aalmoezeniers vierde haar 25 jarig bestaan. De IPCA, in 1985 ontstaan in de schoot van de Wereldraad van Kerken, zorgt voor netwerking tussen gevangenis-aalmoezeniers in de vorm van conferenties.

Dit schitterende jubileum werd overschaduwd doordat aan veel aalmoezeniers die zich hadden ingeschreven te laat of geen visum werd verstrekt om naar Zweden te reizen. Aanvankelijk waren er 450 inschrijvingen. Vanuit België waren we voor het eerste met een klein team. Mijn Waalse collega Hal Nesbitt, mijn Orthodoxe collega Constantin Zamfir en ikzelf. In Kroonstad (Zuid-Afrika) in 2000 was ik nog de enige Belg. De conferentie werd o.a. toesproken door de voormalige 'adjunct secretaris-generaal van de Legal Council van de Verenigde Naties, ambassadeur Hans CORELL en de voormalige secretaris-generaal van Penal Reform International, barones Vivien STERN, lid van het Britse Hogerhuis. Qua gestalte een kleine dame (ze had een verhoog nodig om bij de micro te komen) maar zeer ondernemend en bijzonder scherp voor de mistoestanden in gevangenis wereldwijd, en niet alleen in de landen van de derde wereld.

Dwight Cuff (zie foto) werd unaniem verkozen tot de nieuwe internationale voorzitter van IPCA. Hij zetelt sedert 2000 in het internationaal bestuur van IPCA. Hij is gevangenis-aalmoezenier van het Leger des Heils in Canada.

De gevangenis-aalmoezeniers van over de gehele wereld hebben in een verklaring, gericht aan alle nationale autoriteiten, hun grote zorgen vertolkt omtrent de toekomst van de strafuitvoering en de daarmee dikwijls gepaard gaande steeds grovere schending van de mensenrechten, zie :

www.ipcaworldwide.org

Sinds kort ben ik lid van het Europees bestuur van de IPCA met als bijzondere opdracht IPCA Europa te vertegenwoordigen bij het Europees Parlement via de KEK in het kader van art.17 van het Verdrag van Lissabon.

Ds.Christian BULTINCK,
gevangenis-aalmoezenier

Nieuw Jaarboek Protestantse Theologische Faculteit Brussel

Bij de opening van het collegejaar op 7 oktober a.s. van de Protestantse Theologische Faculteit (Bollandistenstraat 40) te Brussel ook het nieuwe jaarboek gepresenteerd: *Analecta Bruxellensia*, nr 14! Een boeiende uitgave, waar veel mensen die bij de Faculteit betrokken zijn een bijdrage aan leveren met artikelen in de Franse en in de Nederlandse taal. Zo is er de inaugurerende rede te vinden van prof. dr. Dorothea Erbele-Küster, zijn er bijdragen over een Oudtestamentisch onderwerp bij Ezechiël 1, maar ook over religiekritiek, het ambt en de vraag naar de toekomst van Afrika. Een bijzonder blok in deze uitgave wordt gevormd door het 'dossier Calvin'. Dat bevat onder andere de lezingen, die in 2009 gehouden werden tijdens de studiedagen van de Nederlandstalige afdeling over Calvin, de Calvinstudie en de vragen naar zijn betekenis voor de actualiteit. Dat laatste komt bijvoorbeeld naar voren in een bijdrage over Calvin en het diaconaat, geld en goederen, maar ook ten aanzien van de dialoog christendom-islam. Zo geven de zeven artikelen, die over Calvin zijn opgenomen, een mooi en breed beeld van zijn betekenis en actualiteit.

Wie de inhoudsopgave van het jaarboek in detail wil zien, kan daarvoor terecht op de website van de Faculteit: www.protestafac.ac.be > *Analecta Bruxellensia*.

Analecta Bruxellensia, nummer 14, is bij de opening van het academiejaar op 7 oktober (aanvang 17.00 uur) eenmalig en alleen ter plekke te verkrijgen voor de presentatieprijs van € 10.00! Daarna geldt de normale verkoopprijs van € 15,- (= incl porto). Voor die prijs kan het boek besteld worden via de website van de uitgever: Shaker Media, <http://www.shaker-media.eu/nl> > *Analecta Bruxellensia*.

Missionair proces VPKB-gemeenten 2010-2011

De meeste kerken hebben te maken met een teruglopend aantal mensen in de kerk. Jongeren en kinderen zijn vaak de grote afwezigen. We beseffen dat er iets moet gebeuren. We willen vooruit. We hebben een prachtige boodschap, die we niet voor ons zelf kunnen houden. We willen er zijn voor de wereld en een antwoord geven op de roep van Jezus om te vertellen, te vieren en te dienen.

Maar hoe krijg je nu meer mensen in je kerk? Hoe vinden mensen de weg naar de kerk? Dat is de vraag die veel mensen bezighoudt.

Deze vraag is echter niet juist. Het is niet de vraag hoe wij de mensen in de kerk krijgen, maar 'hoe kunnen wij de kerk bij de mensen brengen?' - Hoe kunnen wij kerk zijn voor mensen vandaag?

We horen van alle kanten dat er veel mensen zijn die niet naar de kerk komen, maar die wel bezig zijn met zingeving en levensvragen. Ook is er veel verborgen leed en een honger naar kennis. Deze mensen worden niet bereikt door onze kerken. Als wij ons nu zouden afvragen wat we aan die grote groep niet-kerkelijken kunnen aanbieden om tegemoet te komen aan hun noden en wensen, dan vragen we niet aan hen: kom maar bij ons in de kerk en pas je maar aan, doch dan neem je de mensen als uitgangspunt - *en pas je de kerk aan*.

We zullen 'de kerk' moeten verbreden door naast de kerntaken als eredienst en pastoraat nog vele andere activiteiten aan te bieden, zodat iedereen op eigen wijze kan deelnemen aan de kerk. Hiervoor moeten we het idee van kerk-zijn oprekken. Kerk-zijn is dan ook bijvoorbeeld een gespreksgroep voor mensen die rouwen of het organiseren van herinneringsdiensten voor nabestaanden of tentoonstellingen, lezingen, cursussen, voorstellingen, voedseluitdeling, open huis, ontmoetingsruimte...

Al deze activiteiten hebben niet de bedoeling om mensen naar een kerkdienst te krijgen, maar zijn al onderdeel van de 'brede' kerk en hebben waarde op zichzelf. Samen vormen de verschillende activiteiten de kerk. Men ziet waar vragen liggen in de samenleving en speelt daarop in.

De focus van de kerk wordt zo omgedraaid. We starten niet vanuit een bepaalde kerkelijke situatie en proberen zoveel mogelijk mensen in ons huis te laten passen, maar we zetten de deuren open en gaan zelf naar buiten om te zien wat we voor de mensen kunnen betekenen.

We zullen dus anders moeten kijken naar de manier waarop we kerk zijn. We zullen moeten ophouden met het tellen van mensen. Het is natuurlijk fijn als de kerk groeit, maar het is niet het belangrijkste. Het gaat om mensen, om wat de kerk kan betekenen voor mensen. Als we alleen gericht zijn op groei, houden we vast aan een gestolde vorm van kerk-zijn: we hebben dan een huis met een bepaalde inrichting en we proberen zoveel mogelijk mensen daarin te krijgen zonder iets aan het huis te willen veranderen.

Maar groei is dus niet het belangrijkste. Als wij kerk voor mensen weten te zijn dan komen de mensen vanzelf, omdat ze zich aangesproken weten in hun eigen vragen en zoeken.

We moeten proberen om een dynamiek te brengen in onze kerken. Durven andere wegen in te slaan, vertrouwen op de Geest. Zaai maar, zegt Prediker, want je weet niet welk zaad zal opkomen. We moeten proberen, uitdagen, buiten de gebaande paden durven denken, ons huis open zetten. De vorm van de kerk heeft geen eeuwigheidswaarde. Ons geloof in een God van liefde die bij mensen wil zijn, wel. Laten we op zoek gaan naar de best passende vormen om in deze tijd dat geloof in alle openheid nieuwe handen en voeten te geven...

ds. Arjan KNOP,
diaconaal-missionair predikant voor de VPKB.

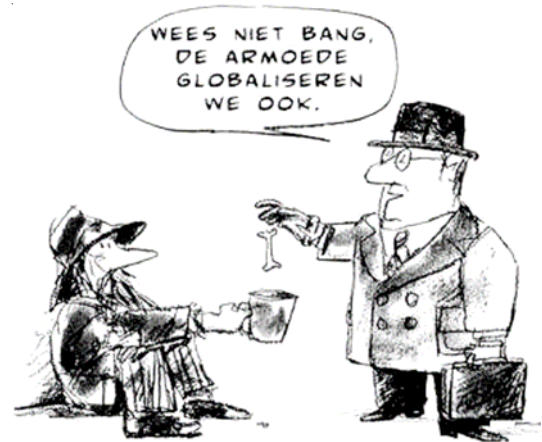
Vlaamse Diaconale Dag

16 oktober 2010 vanaf 9.30u.

Afgelopen decennia is de globalisering op gang gekomen. Dit heeft veel economische en sociale gevolgen voor veel mensen. Vaak gebeurt het dat de mens een speelbal wordt van economische machten.

Is hij dan als mens nog wel zichtbaar? Hoe kunnen we op een goede manier omgaan met de globalisering? Hoe hebben wij er als kerken mee te maken?

De komende Vlaamse Diaconale Dag zullen wij ons over globalisering buigen. Wij doen dat in het Seafarers Centre in Antwerpen en dat is niet voor niets: mensen die op boten werken krijgen dagelijks te maken met de directe gevolgen van de globalisering. In het zeemanspastoraat vinden wij dus een mooie "case study", maar dat woord is op zich al veelzeggend. Om zelf niet te veel te objecti-

veren willen wij ook hier op zoek gaan naar de mens achter de "productie-eenheid".

Het is een dag van boeiende sprekers (o.a. Marc Schippers en Rob van Drimmelen), filmmateriaal, workshops (o.a. workshop eerlijke kerk: hoe pakken wij dat als VPKB-gemeente aan?), interactief spel en theologische reflectie. We sluiten de dag om 14.30 uur om, voor wie het wil, een oecumenische viering (georganiseerd door Oikokrediet) om 15 uur mee te maken in de Sint-Pauluskerk, dicht bij het Seafarers Centre.

Niet alleen voor diakenen, maar ook andere 'werkers' in de wijngaard, zijn van harte welkom!

Voor meer informatie:

Marcel Pool, secr. WMGO – tel 052 / 52 85 04

Over de taalgrens heen

Het magazine *Réforme21* zag het daglicht tijdens het Calvinjaar. Aanvankelijk was het een informatieblad over de gezamenlijke activiteiten van vier gemeenten: Boussu-Bois, Dour, Thulin en Quaregnon. *Réforme21* werd verder gezet en bevat artikelen over de Hervorming

en protestants geloven.

Het laatste nummer is gewijd aan Pierre Valdo en de Waldenzen in Italië. Dit nummer en de vijf vorige kunt u

gratis in pdf-formaat verkrijgen bij Aldo Benini: aldo.benini@skynet.be

Plaats :

Antwerp Seafarer's Centre
Italiëlei 72
2000 Antwerpen

Synodevergadering

13 en 14 november 2010 vanaf 9.00u.

In onze Kerk spreken we opnieuw over evangeliseren! In uitvoering van een synodebesluit van 2008 stelde de synodale raad een werkgroep samen voor de organisatie van een studiedag *Missionair Kerk-zijn*.

Elke generatie moet immers opnieuw nadenken hoe zij het Evangelie kan doorgeven. Niet omdat het Evangelie verandert, maar omdat de samenleving verandert. Door de algemene globalisering, de presentie van andere godsdiensten in onze samenleving, het afbrokkelen van de historische Kerken en heel wat andere factoren, is het de vraag of het geen tijd wordt om opnieuw te evangeliseren.

Nadenken over evangelisatie, is ook erkennen dat de schat van het Evangelie nog bijlange niet volledig is ontdekt.

Daarom denkt men er in alle Kerken over na, hoe we deze schat beter kunnen doorgeven. Een uitdaging die wij als protestant, maar ook in oecumenisch verband, moeten aangaan. Dit leidt ons ertoe "om eindelijk eens iets moedigs te doen", zoals Zwingli aan het begin van de Reformatie zei.

De studiedag *Missionair kerk-zijn* van mei 2010 kende een groot succes, waarvoor wij als synodale raad alleen maar erkentelijk kunnen zijn. De dag, die inspirerend en bemoedigend werkte, kaderde in een grotere beweging (zie hierboven). Ja, de VPKB is een verenigde maar geen eenvormige Kerk, een Kerk waar de rijkdom van de diversiteit aanvult! Deze dag was een aanleiding om zichzelf vragen te stellen. Dat willen we immers allemaal: een Kerk die voortdurend vragen stelt over haar plaats en haar rol in onze samenleving; een Kerk

die trouw het Woord van God verkondigt, wat onmiddellijke gevolgen heeft voor de opdracht in de wereld. Maar waarom niet bij jezelf beginnen? Ben ik geëngageerd in een levende kerk? Gebruik ik werkelijk al mijn talenten? Draag ik ertoe bij dat de zending ook daadwerkelijk deel wordt van onze kerkelijk leven? Bid ik hiervoor? En wat ons samen betreft: Koestert onze VPKB werkelijk het verlangen om van de zendingsopdracht de kern van het kerkelijke leven te maken? Wensen wij écht te evolueren van een logica van "bediening" naar een logica van "verkondiging"?

We roepen de Kerk op om berouw te tonen over alles wat niet positief was in haar getuigenis en om zich in te zetten voor een nieuwe gemeenschappelijke visie van Gods opdracht in deze wereld, vandaag zowel als morgen.

Kom op de synode getuigen van wat u verwezenlijkt hebt in uw districten en gemeenten! Deel met anderen uw indrukken, hoop en verwachtingen. Een synode is administratief, horen we vaak zeggen. Misschien. Het is echter in de eerste plaats een oord om elkaar te ontmoeten en van elkaar te leren.

Plaats :

Europees Centrum La Foresta vzw
Prosperdreef 9
3054 Vaalbeek

Denkend aan Solferino

De evangelische gedrevenheid van Henri Dunant, stichter van het Rode Kruis

In een vorig artikel in Kerkmozaïek is al iets verteld over Henri Dunant, de stichter van het Rode Kruis en over zijn contacten met het protestantisme in België, die op 30 oktober 1910 overleed. In dit artikel willen we zijn kerkelijke achtergrond iets meer onder de loep nemen. Want tussen het Réveil, de achtergrond van Henri Dunant, en het idee van het Rode Kruis zijn enkele bijzondere verbanden.

‘Tutti fratelli!’

‘Het zijn allemaal broeders!’ Met die oproep moedigde Henri Dunant de vrouwen van het dorpje Castiglione aan voor alle gewonden te zorgen na de bloedige veldslag bij het naburige Solferino. Deze woorden laten iets zien van de motivatie die Dunant dreef. Dat hij onmiddellijk de talloze gewonden begon te helpen, kan nog beschouwd worden als algemene medemenselijkheid. Maar dat hij daarbij bewust zonder onderscheid van nationaliteit, alle gewonden wilde helpen en hen als ‘broeders’ bestempelde, was wel bijzonder. In die tijd was het nog gebruikelijk om na veldslagen enkel de eigen mensen te helpen. Tijdens de Krimoorlog, enkele jaren eerder, was er bijvoorbeeld afzonderlijke zorg voor de Britse soldaten enerzijds (*Florence Nightingale!*) en de Russische soldaten anderzijds. Ook in Castiglione wilde men alleen de Franse en Italiaanse soldaten helpen. Met zijn oproep ging Dunant daar tegenin: ook de Oostenrijkse Kroatische, Hongaarse en Tsjechische en alle andere soldaten die hadden moeten meevechten, verdienen zorg en aandacht. ‘Het zijn allemaal broeders’. Hier toont zich de christelijke inspiratie van Dunant. Ook al is het niet fair om de aandacht voor noodlijdenden in de 19e eeuw alleen op het conto van christelijk geïnspireerde personen te schrijven, toch verraden verschillende aspecten aan dit initiatief een christelijke motivatie en meer bepaald een gedrevenheid, die eigen was aan de mensen van het *Réveil*, de vernieuwingsbeweging aan het begin van de 19e eeuw, waartoe Dunant behoorde. Dit blijkt uit verschillende zaken.

Roeping en inzet

In de eerste plaats is er de inhoud en vooral de stijl van het boekje *‘Un souvenir de Solférino’*, dat de aanzet tot het ontstaan van het Rode Kruis gaf. Het boekje, een ooggetuigenverslag van de realiteit van

het slagveld, eindigt met een geanimeerde oproep om zich het lot van de gewonde en stervende soldaten aan te trekken en doet het voorstel om landelijke comités op te richten voor de hulp aan oorlogsslachtoffers. In het boekje vertelt Dunant over zijn eigen inspanningen en ervaringen en laat hij zijn persoonlijke emoties duidelijk blijken. Het was een ‘heilige taak’, een roeping, die beantwoordde aan de christelijke plicht, de naaste lief te hebben. Zich geroepen te voelen tot daden van naastenliefde en op die roeping in te gaan met een totale inzet van persoonlijke middelen en mogelijkheden, dat past helemaal bij de stijl van het *Réveil*. Immers naast een streven naar een persoonlijk en actief beleefd christendom was ook de strijd tegen allerlei vormen van morele en godsdienstige achteruitgang, inclusief een protest tegen maatschappelijke wantoestanden kenmerkend: men richtte scholen op, stichtte weeshuizen, bestreed de slavernij enz. De oproep tot hulpverlening aan soldaten die achtergelaten waren op het slagveld, lag helemaal in deze lijn.

Enthousiasme en amateurisme

Evenzeer typisch is de manier waarop de eerste activiteit tot stand kwam. Vanuit Castiglione, omringd door honderden gewonden voor wie maar zeer weinig kon worden gedaan, schreef Dunant een dringende brief aan zijn gemeente in Genève met het verzoek hulp te bieden. De gemeente reageerde onmiddellijk en zeer geëngageerd (zie vorig artikel). Dat iedereen zich aangesproken voelde, dat alles enigszins amateuristisch georganiseerd werd en dat men ook traktaten wilde verspreiden onder de gewonden, onderstreept alleen maar hoe men deze oproep opgevat heeft, namelijk als een roeping van God. Hoewel het toen uitgezonden hulp-team in Milaan werd gevangengezet (vanwege de evangelische traktaten!), trok later een arts uit de

gemeente, Louis Appia, er toch op uit om hulp te bieden. Deze arts maakte later ook deel uit van het oprichtingscomité van het Rode Kruis.

Onafhankelijke Comité's

Maar niet alleen de motivatie voor het oprichten van het Rode Kruis lag in de lijn van het *Réveil*, ook de aard van het praktische voorstel dat Dunant deed. In zijn boek stelt hij voor, in vreedstijd in ieder land hulpverleningscomités op te richten die in geval van een conflict te hulp kunnen schieten. Hij noemt deze comités *sociétés de secours*. Mensen van gelijke gezindheid en motivatie die in een genootschap samenwerken: voor wie aangesloten was bij het *Réveil* klonk dit zeer vertrouwd: de hele evangelische beweging was overal georganiseerd in de vorm van dergelijke '*sociétés*'. Het was een vorm van samenwerking die vooral onafhankelijkheid mogelijk maakte. Voor de *sociétés évangéliques* was dit belangrijk om hun boodschap van bekering en toewijding ongehinderd te kunnen verkondigen, wat in België leidde tot oprichting van de Belgische Christelijk Zendingskerk (één van de drie stichtende kerken van de VPKB). Voor de *sociétés de secours* was dit evenzeer van belang om ongehinderd door de oorlogvoerende partijen alle gewonden te kunnen helpen.

Internationaal

Ook de internationale visie die Henri Dunant van meet af aan had, komt overeen met wat hij kende vanuit de *société évangélique*. In zijn boek schrijft hij dat het belangrijk is, te streven naar de formulering en erkenning van een internationaal 'principe' dat kon dienen als grondslag voor het functioneren van de hulpgenootschappen. Wanneer alle landen erkennen dat hulpverlening op het slagveld toegelaten moet worden, kunnen de verenigingen de gewonden te hulp komen, van welke nationaliteit ze ook zijn. Deze gedachte leidde tot het opstellen van de eerste conventie van Genève in 1864, waarop nog andere zouden volgen. Internationale verbondenheid en samenwerking leefde van meet af aan sterk in de evangelische beweging. In 1846 was de '*Evangelical Alliance*' in Londen opgericht, een internationaal platform voor de nationale verenigingen, en voordien waren er verschillende zendingsgenootschappen opgericht om het evangelie ook overzee te verspreiden. Dunant zelf was als jonge man mede-oprichter van de *Union Chrétienne de Jeunes Gens*, de latere *Young Men's Christian Association* (YMCA), waarvoor hij ook internationale contacten gelegd had. Voor Dunant kon

het niet anders dan dat zijn project zou steunen op een vorm van internationale samenwerking.

Universeel menselijk

Het idee van het Rode Kruis, hulpverlening aan alle gewonden, ongeacht hun nationale herkomst, georganiseerd door onafhankelijke landelijke verenigingen, gebaseerd op een internationaal verdrag, sloot dus volledig aan bij dat wat de *Société Evangélique* wilde zijn en doen. Het gaf uiting aan de evangelische motivatie van Henri Dunant en de gemeente van het *Oratoire*.

Toch is het Rode Kruis niet opgericht als een uitdrukkelijk christelijke organisatie, juist om de universele erkenning niets in de weg te leggen. Het embleem was bedoeld als een teken van neutraliteit, al werd het in niet-christelijke landen niet altijd meer zo ervaren en daarom ook niet aanvaard. Henri Dunant zelf zou daar mogelijk niet zoveel moeite mee hebben gehad. Zijn latere levensweg voerde hem nog door diepe dalen en voor hem persoonlijk werd het humanitaire, de hulp aan de medemens, steeds meer het essentiële van zijn geloof. In één van zijn latere aantekeningen drukt hij niet alleen zijn diepe afkeer uit van staatskerken maar ook van vrije kerken, van alles met een *isme*, omdat dat maar al te vaak onderdrukking van het vrije geweten met zich mee brengt. "Ik ben een discipel van Christus zoals in de eerste eeuw en niets meer." Inderdaad: "Tutti fratelli", we zijn allen broeders.

Gottlieb BLOKLAND,

inspecteur protestants-evangelische godsdienst.

Bronnen:

Jean-Henri Dunant, *Un Souvenir de Solférino*, 1862
Jean-Guillaume Fick, Genève.
Martin Gumpert, *Dunant*, 1938, Oxford University Press, New York.

Over Henri Dunant en het Rode Kruis:

Pam Brown, *Henry Dunant, De Stichter van het Rode Kruis. Hij redde miljoenen levens*. Reeks: Mensen voor mensen. 1989, Uitgeverij Infodok, Leuven/Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum, Den Haag.

25 jaar - OIKOCREDIT in België

25 jaar investeren in ontwikkeling

Zo'n 25 jaar geleden vergaderden, op initiatief van Antwerpse dominees, een aantal mensen met het oog op de oprichting van een Vlaamse partnerorganisatie voor Oikocredit. *Oikocredit Internationaal* ontstond een tiental jaar eerder vanuit de Wereldraad van Kerken. Oikocredit-be ging van start, toen nog onder de naam VOOC (Vlaamse Oecumenische Ontwikkelingscoöperatie). Hiermee werd in België een van de eerste vehikels voor ethisch sparen en beleggen gecreëerd.

*Viering van 25 jaar Oikocredit in België
zaterdag 16 oktober in Antwerpen.
Het is een boeiend en gevarieerd programma:
om 15 uur een oecumenische gebedsviering, om
17 uur een debat en om 20 uur een concert.
Van harte welkom!*

Investeren, niet schenken

Al 25 jaar kunnen particulieren, kerken, organisaties, bedrijven, groepen... hun spaarcenten tijdelijk investeren in de coöperatieve Oikocredit-be. Met deze fondsen financiert Oikocredit economische projecten van en voor armen in het Zuiden. Dat gebeurt niet met giften, maar wel via aangepaste kredieten. Concreet verstrekt Oikocredit leningen en kapitaal aan microfinancieringsinstellingen, coöperatieven, KMO's en Fairtrade producenten. Momenteel is Oikocredit, met zijn zowat 35.000 investeerders wereldwijd, één van de belangrijkste sociale financiers en bereikt ze via haar 800 projectpartners zowat 17 miljoen mensen.

Met een missie

Oikocredit wil optimaal bijdragen in de strijd tegen de armoede en in de uitbouw van een meer rechtvaardige wereld. Daarom hanteert ze duidelijke

prioriteiten bij de keuze van de potentiële projectpartners: creëren van banen en genereren van inkomen voor armen, belangrijke rol voor vrouwen, aandacht voor milieueffecten, aanwezigheid in zwart Afrika en voedselproductie via o.a. landbouwcoöperaties. Veel aandacht wordt besteed aan de sociale impact van de financieringen, m.a.w. aan het reële effect voor de mensen en hun omgeving.

Een unieke speler

Binnen het ruime aanbod aan duurzame beleggingsmogelijkheden blijft Oikocredit uniek:

- Uw integrale investering in Oikocredit-be gaat naar kredietverstrekking in het Zuiden.
- Oikocredit kiest voor een gelijkwaardige verdeling van de jaarlijkse winst tussen de investeerders en hergebruikt het ten voordele van het Zuiden. Dit betekent dat het financieel rendement voor de investeerder beperkt is (actueel 1.25 %). Maar dat anderszijds Oikocredit kredieten verstrekt, juist daar waar andere financiers dit veel minder doen; met name aan beginnende initiatieven, op het platteland, in Afrika....

Ook interesse?

Wilt u investeren in mensen in het Zuiden? Wilt u er graag meer over weten? Wilt u het eens ter sprake brengen in eigen gemeente of organisatie? Vraag informatie of neem contact met

Bert Van Thienen

Gsm 0478.500.438

e-mail: bvanthienen@oikocredit.org

www.oikocredit.be

Glas in lood

Onder deze rubriek biedt de redactie van Kerkmozaïek haar lezers de mogelijkheid om te reageren op eerder gepubliceerde artikels.

Hij stuurt op weg

Artikel van Iwan de Graaf (oktobernummer)

Collega Iwan de Graaf geeft in het vorige nummer van Kerkmozaïek een duidelijk overzicht van zijn arbeid (4 jaar evangelisch in de Westhoek van Vlaanderen, daarna VPKB). Hij heeft daar "een bewogen Vlaamse versie van protestants-evangelisch christen-zijn geproefd". (Smaakte het eigenlijk niet naar meer ? Ik vraag maar.)

Wel zag hij duidelijk verschil tussen geloofsgeenschappen die "hun eigen boontjes moeten doppen" (de evangelischen) en degenen die van staatswege (mede)gefinancierd worden (de VPKB). Maar, hierbij brengt hij dus niet in rekening, dat dezelfde evangelischen tengevolge van de ontkerke-lijking ook (bijna) niet meer in staat zijn

boontjes te vinden, die te doppen zijn en dat ze daarom inmiddels de laatste x jaar trachten erkenning van de overheid te bekomen teneinde dezelfde overheidsfinanciering te verdienen als de VPKB.

En dan ook dit. De offerbereidheid binnen de VPKB zal wellicht van plaats tot plaats verschillen, maar acties zoals "Ik help een kind" en andere bewijzen jaar op jaar, dat de betrokkenheid niet onderdoet voor die van de gemiddelde christen, evangelisch of anderszins, in België.

Tot slot het bijzonderste. Iwans stukje heeft als titel : "Hij stuurt op weg." Zeven jaar diende hij de VPKB-gemeente in Ronse : als student-opdrachthouder, als vicaris en dan als predikant. Zelf beschrijft hij het zo : "Het is machtig te mogen ervaren, dat Gods Geest werkzaam is, niet alleen in Nederland."

Als senior-collega blijf ik echter zitten met een vraag. Is het niet spijtig als "jonge" predikanten dat perspectief, na 7 werkzame jaren hier, voor gezien houden?

ds. Willem B. Douwes, emerituspredikant
(was consulent voor Ronse 2002-2006).

'Om te zien, hoe het hun gaat ...'

Toerustingsdag kerkvisitatie
zaterdag, 9 oktober 2010

De toerustingsdag heeft enerzijds een bezinnend karakter, maar anderzijds zal het ook om het verkennen van praktische mogelijkheden gaan en wordt concreet materiaal aangeboden om zo mogelijk in het eigen district te verwerken.

Deze dag staat open voor kerkenraadsleden, leden van het districtsbestuur en uiteraard de predikanten.

Plaats :

Huis van het Protestantisme
Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel

Verhuisd

Prof. dr. J. de Lange
François Gay straat 51
1150 Brussel
Tel. : +31615070848

Protestantse Radio- & TV-uitzendingen

Programma-informatie

oktober 2010

Radio:

VRT/Radio 1

op woensdag om 20.04u.

Productie Frank MARIVOET

13 oktober Mens voor de mensen zijn :
Teder nabij

27 oktober Bijbel vandaag :
Farizeeër en tollenaar
ds. A.R. Beukenhorst

Televisie:

VRT, Zondag 7 November 2010

Eén 9.35

Canvas 24.40

“Een stille held in de Westhoek”

Contact: Frank Marivoet
Celestijnenlaan 7/21
3001 Heverlee

Website: <http://www.vpkb.be/pro>

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Dr. Guy Liagre

Redactieteam

Bea Baetens
ds. Edwin Delen
ds. Ernst Veen
dr. Dick Wursten

Redactieadres:

Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-510 61 74
E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Website :

<http://www.vpkb.be>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 15,00 euro
- Groepsabonnement: 12,50 euro
(vanaf minimum 5 exemplaren naar
éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 20,00 euro

Storten

kan op rekeningnummer 068-0715800-64 van de
Verenigde Protestantse Kerk in België,
Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel.

IBAN BE29 0680 7158 0064
BIC GKCCBEBB

De redactie behoudt zich het recht voor om bepaalde artikelen niet te publiceren, indien nodig in te korten en/of redactioneel te bewerken. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en tijdschriften, niet behorend tot de VPKB, die artikelen uit het maandblad Kerkmozaïek geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen of te bewerken, dienen dit schriftelijk aan te vragen op het redactieadres.

Sluitingsdatum volgende Kerkmozaïek :

13 oktober 2010.